

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2014. december 18.*

„Fellebbezés — Kartellek — A tengeri tömlők európai piaca — Jogalanyok jogutódlása — A jogsértő magatartás betudhatósága — A bíróság Törvényszék általi csökkentése — Korlátlan felülvizsgálati jogkör”

A C-434/13. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselek: S. Noë, Bottka V. és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. augusztus 1-jén benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Parker Hannifin Manufacturing Srl**, korábban Parker ITR Srl (székhelye: Corsico [Olaszország]),

a **Parker-Hannifin Corp.** (székhelye: Mayfield Heights [Egyesült Államok])

(képviselek őket: F. Amato, F. Marchini Càmia és B. Amory ügyvédek)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (előadó), és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. június 5-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2014. szeptember 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: angol.

Ítéletet

- 1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke Parker ITR és Parker Hannifin kontra Bizottság ítéletének (T-146/09, EU:T:2013:258, a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék részlegesen megsemmisítette az [EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39406 – „tengeri tömlők”-ügy) 2009. január 28-án hozott C(2009) 428 végleges bizottsági határozatot, továbbá csökkentette az e határozatban a Parker ITR Srl-lel (a továbbiakban: Parker ITR) szemben kiszabott bírság összegét, valamint azt az összeget, amelynek erejéig a Parker-Hannifin Corp. (a továbbiakban: Parker-Hannifin) e bírság megfizetéséért egyetemleges felelősséggel tartozott.

Jogi háttér

- 2 Az [EK 81. cikkben] és [az EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 23. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„A Bizottság határozattal bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy vállalkozások társulásaira, amennyiben azok akár szándékosan, akár gondatlanságból:

a) megsértik [az EK 81. cikket] vagy [az EK 82. cikket] [...]

[...]

A jogsértésben részt vevő vállalkozások és vállalkozások társulásai tekintetében a bírság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át.

[...]”

- 3 Az e rendelkezés értelmében kiszabott bírság összege tekintetében gyakorolt bírósági felülvizsgálatot illetően ugyanezen rendelet 31. cikke akként rendelkezik, hogy „[a] Bíróság korlátlan jogkörrel rendelkezik az olyan határozatok felülvizsgálatára, amelyekben a Bizottság bírságot vagy kényszerítő bírságot határozott meg. A Bíróság törölheti, csökkentheti vagy növelheti a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét.”
- 4 Az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásban (HL 2006. C 210., 2. o.; a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) 24. pontja szerint „[a]nnak érdekében, hogy a jogsértésben részt vevő minden egyes vállalkozás részvételének időtartamát figyelembe vegyék, az eladások értékének függvényében meghatározott összeget [...] megszorozzák a jogsértésben való részvétel éveinek számával. A hat hónapnál rövidebb időszak fél évként, a hat hónapot meghaladó, de egy évnél rövidebb időszak egy teljes évként kerül beszámításra”.
- 5 A 2006. évi iránymutatás 28. pontja akként rendelkezik, hogy a bírság alapösszege emelhető, ha a Bizottság súlyosító körülményeket állapít meg, mint például a jogsértés irányítóként vagy felbujtóként történő elkövetése.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

- 6 A jelen ügyben szereplő, a tengeri tömlők ágazatában végzett tevékenységeket 1966-ban a Pirelli-csoporthoz tartozó Pirelli Treg SpA társaság alakította ki. A Pirelli-csoporton belüli két leányvállalat egyesülését követően azokat 1990-ben átvette az ITR SpA.

- 7 1993-ban az ITR SpA-t megszerezte a Saiag SpA.
- 8 2001-ben a Parker-Hannifin csoport legfelső szintű anyavállalata, a Parker-Hannifin Corp. és a Saiag SpA tárgyalásokat kezdett arról, hogy a Parker-Hannifin esetleg átveszi az ITR SpA tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységeit. Az ITR ezen átadás érdekében 2001 júniusában ITR Rubber Srl (a továbbiakban: ITR Rubber) néven leányvállalatot hozott létre.
- 9 2001. december 5-én a Parker-Hannifin Holding Srl, a Parker Hannifin 100%-os tulajdonban lévő leányvállalata megállapodott az ITR SpA-val arról, hogy az ITR Rubberben 100%-os részesedést szerez.
- 10 A szerződés többek között azt írta elő, hogy az ITR SpA kaucsuktömlő-ágazatának (beleértve a tengeri tömlők ágazatát is) az ITR Rubberre történő átruházása a Parker-Hannifin Holding Srl kérésére fog történni.
- 11 2001. december 19-én az ITR SpA átruházta az ITR Rubberre a tengeri tömlők ágazatában folytatott tevékenységét.
- 12 Az átruházás 2002. január 1-jén lépett hatályba.
- 13 2002. január 31-én a Parker-Hannifin Holding Srl megvásárolta az ITR Rubber üzletrészeit az ITR-től. Az ITR Rubber neve ezt követően Parker ITR lett.
- 14 A Bizottság 2007-ben vizsgálatot indított az EK 81. cikk és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.) 53. cikkének megsértése miatt, a tengeri tömlők piacán.
- 15 A vitatott határozat 1. cikkében a Bizottság megállapította, hogy tizenegy társaság, köztük a Parker ITR és a Parker Hannifin a tengeri tömlők Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli piacán 1986. április 1-je és 2007. május 2. közé eső különböző időszakok során egységes és folyamatos, az EK 81. cikk és az említett megállapodás 53. cikke megsértésének minősülő olyan jogsértést követett el, amely a pályázati kiírások elosztásában, az árak rögzítésében, a kvóták rögzítésében, az értékesítési feltételek megállapításában, a földrajzi piacok felosztásában, valamint az árakra, az értékesítési mennyiségekre és a közbeszerzési pályázatokra vonatkozó érzékeny információk cseréjében állt.
- 16 A fellebbezési eljárásban ellenérdekű feleket illetően a Bizottság a vitatott határozat 1. cikkének i) és j) pontjában megállapította, hogy a Parker ITR 1986. április 1-jétől 2007. május 2-ig, a Parker-Hannifin pedig 2002. január 31-től 2007. május 2-ig vett részt a kartellben.
- 17 Ezen okból a Bizottság a Parker ITR-rel szemben a vitatott határozat 2. cikke első albekezdésének e) pontjában 25 610 000 euró összegű bírságot szabott ki, kifejtve, hogy ezen összegből a Parker-Hannifin 8 320 000 euró összeg megfizetéséért egyetemlegesen felel.

A megtámadott ítélet

- 18 2009. április 9-én a Parker ITR és a Parker-Hannifin keresetet indított a Törvényszék előtt, amelyben elsődlegesen a vitatott határozat rájuk vonatkozó részének megsemmisítését, másodlagosan pedig a kiszabott bírság csökkentését kérték. Keresetük alátámasztása érdekében kilenc jogalpra hivatkoztak.

- 19 A Törvényszék a megtámadott ítéletben helyt adott az első jogalap első, a személyes felelősség elvének megsértésére vonatkozó részének, és megsemmisítette a vitatott határozat 1. cikkének i) pontját abban a részében, amelyben az megállapította a Parker ITR felelősségét a 2002. január 1-je előtti időszak tekintetében. E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 115. és 116. pontjában a következőket állapította meg:

„115 Meg kell állapítani, hogy egyrészt 2001. június 27-től 2002. január 31-ig az ITR Rubber az ITR [SpA] 100%-os tulajdonában álló leányvállalat volt, másrészt a kaucsuktömlőkkel kapcsolatos tevékenységeknek az ITR Rubber részére történő átruházása csak 2002. január 1-jétől kezdve vált hatályossá, a Bizottság ügyiratában pedig semmi nem bizonyítja, hogy az ITR Rubber ezen időpontot megelőzően bármilyen, különösen a tengeri tömlőkkel kapcsolatban álló tevékenységet gyakorolt volna. Mivel az ITR [SpA] a 2001. december 5-én megkötött és az összes részvénynek az átvevő részére történő átruházásával 2002. január 31-én teljesített szerződéssel az ITR Rubber valamennyi részvényét értékesítette a Parker-Hannifin részére, nem vitatott, hogy a kaucsuktömlőkkel kapcsolatos tevékenységi ágak az ITR [SpA] általi leányvállalati szintre helyezése egyértelműen annak a célkitűzésnek volt a része, hogy e leányvállalat részvényeit harmadik vállalkozás részére értékesítsék [...]

116 E feltételek mellett a szóban forgó vállalkozást a jogsértés elkövetésének időpontjában irányító jogi személynek, vagyis az ITR [SpA-nak] és anyavállalatának, a Saiag [SpA-nak] kellett felelnie a jogsértésért, még akkor is, ha a jogsértést megállapító határozat elfogadásának napján a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenység működtetése már másik vállalkozás, a jelen esetben a Parker-Hannifin felelőssége alá tartozott. A személyes felelősség elvét ugyanis nem vonhatja kétségbe a gazdasági folytonosság elve olyan esetben, amikor – a jelen ügyszóhoz hasonlóan – a kartellben részt vevő vállalkozás, vagyis a Saiag [SpA] és a leányvállalata, az ITR [SpA] a tevékenységeinek egy részét független harmadik személyre ruházza át, és nem áll fenn semmilyen szerkezeti kapcsolat az átruházó és az átvevő, vagyis a jelen esetben a Saiag [SpA] vagy az ITR [SpA] és a Parker-Hannifin között.”

- 20 A Parker ITR-rel és a Parker Hannifinnal szemben kiszabott bírság azon az alapon történő növelésével kapcsolatos ötödik és hatodik jogalapot illetően, hogy a Parker ITR az 1999 júniusától 2001 szeptemberéig terjedő időszakban vezető szerepet játszott, a Törvényszék megállapította, hogy „[m]ivel [...] az első jogalaphoz helyt adott”, az ötödik és a hatodik jogalaphoz is helyt kell adni (a megtámadott ítélet 139. és 140., 145. és 146., valamint 253. és 254. pontja).

- 21 A többi jogalapot a Törvényszék elutasította. Különösen, a nyolcadik jogalapot illetően – amely többek között azon alapul, hogy a forgalomnak a bírság azon részére irányadó 10%-os felső határának számítása során, amelynek megfizetéséért a Parker ITR egyedül volt felelős, a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdését – a Törvényszék a megtámadott ítélet 227. és 228. pontjában a következőket állapította meg:

„227 [...] az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 10%-os felső határ bevezetésével elérni kívánt cél csak akkor valósítható meg, ha e felső határt első lépésben a bírságot kiszabó határozat minden külön címezte esetében alkalmazzák. Csak amennyiben második lépésben kitűnik, hogy több címzett alkotja e határozat elfogadásának időpontjában azt a »vállalkozást«, amely a szankcionált jogsértésért felelős gazdasági egység, akkor számítható ki a felső határ e vállalkozás, azaz valamennyi összetevőjének teljes üzleti forgalma alapján [Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet, T-71/03, T-74/03, T-87/03 és T-91/03, EU:T:2005:220, 390. pont].

228 Mivel a Törvényszék az első jogalaphoz helyt adott, a nyolcadik jogalap hatástalan annyiban, amennyiben az a 2002. január 1-jét megelőző azon jogsértési időszakra vonatkozik, amelynek során a jogsértést az ITR [SpA] követte el. Másfelől e jogalap megalapozatlan annyiban, amennyiben a 2002. január 1-jét követő jogsértési időszakra vonatkozik, mivel ezen időszak során

a Parker ITR és a Parker-Hannifin egy hónaptól eltekintve végig olyan gazdasági egységet képezett, amely a szankcionált jogsértésért felelős. Ezért megengedett volt, hogy a Bizottság a bírság felső határát e vállalkozás, azaz valamennyi összetevőjének teljes üzleti forgalma alapján számítsa.”

- 22 A Törvényszék a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében a megtámadott ítélet 246–255. pontjában újraszámította a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét, és azt 6 400 000 euróra csökkentette. Azt az összeget, amelynek megfizetéséért a Parker-Hannifin egyetemlegesen felelős, a Törvényszék a megtámadott ítélet 257. pontjában 6 300 000 euróra csökkentette azon az alapon, hogy e társaság egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg.

A felek kérelmei

- 23 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben ezen ítéletben a Törvényszék részlegesen megsemmisítette a vitatott határozatot, és csökkentette az e határozatban a Parker ITR-rel és a Parker-Hannifinnel szemben kiszabott bírság összegét;
 - utasítsa el a Törvényszék előtt indított keresetet, és
 - a fellebbezési eljárásban ellenérdekű feleket kötelezze valamennyi költség viselésére.
- 24 A Parker ITR és a Parker-Hannifin azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
 - a Bizottságot kötelezze az összes költség viselésére.

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 25 Miután az eljárás szóbeli szakasza 2014. szeptember 4-én, a főtanácsnok indítványának ismertetését követően befejeződött, a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek a 2014. október 14-én kelt, a Bíróság Hivatalához 2014. október 20-án benyújtott levélben kérték az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.
- 26 E kérelem alátámasztása érdekében lényegében azt állítják, hogy kontradiktórius vitának kell alávetni a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezése esetében felmerülő azon kérdést, hogy a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság számítása szempontjából hogyan kell alkalmazni az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében meghatározott 10%-os felső határt azon időszak vonatkozásában, amelynek során e társaság nem volt a Parker-Hannifin csoport része. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek először is előadják, hogy a Bíróság a jelen ügyre vonatkozó indítvány ismertetésével azonos napon olyan ítéletet hozott, amely e kérdés szempontjából döntő jelentőségű (YKK és társai kontra Bizottság ítélet, C-408/12 P, EU:C:2014:2153). A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek másodszor azt állítják, hogy a főtanácsnok tévesen értelmezte a megtámadott ítéletet, amikor úgy vélte, hogy a Törvényszék megvizsgálta az általuk e kérdésben előterjesztett érvek megalapozottságát, mielőtt elutasította volna azokat. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek hozzátesszik, hogy nem volt lehetőségük kifejtetni az arra vonatkozó álláspontjukat, hogy a jelen eljárásban milyen következmények származnak a csatlakozó fellebbezés hiányából.

- 27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy eljárási szabályzatának 83. cikke alapján a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekeltek nem vitattak meg (Buono és társai kontra Bizottság ítélet, C-12/13 P és C-13/13 P, EU:C:2014:2284, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A jelen ügyben a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei kellően fel vannak tárva, továbbá hogy a jelen ügyet nem olyan érvek alapján kell eldönteni, amelyeket a felek nem vitattak meg, valamint hogy az YKK és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2014:2153) nem minősül olyan új ténynek, amelynek a Bíróság határozata szempontjából döntő jelentősége lehetne.
- 29 Ráadásul az EUMSZ 252. cikk második bekezdése értelmében a főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében a Bíróság alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. A Bíróságot nem köti sem a főtanácsnok indítványa, sem pedig az annak alapjául szolgáló indokolás (Buono és társai kontra Bizottság ítélet, EU:C:2014:2284, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Következésképpen az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelmet el kell utasítani.

A fellebbezésről

- 31 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Bizottság két jogalapra hivatkozik.

Az első, a gazdasági folytonosság kritériumával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat téves alkalmazására alapított jogalapról

A felek érvei

- 32 A Bizottság azt állítja, hogy amikor a Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában úgy ítélte meg, hogy a személyes felelősség elvét nem vonhatja kétségbe a gazdasági folytonosság elve olyan esetben, amikor – a jelen üggyhöz hasonlóan – a kartellben részt vevő vállalkozás a tevékenységeinek egy részét független harmadik személyre ruházza át, és nem áll fenn semmilyen szerkezeti kapcsolat az átruházó és az átvevő között, két különálló műveletet vont össze, és összekeverte az alkalmazandó jogi kritériumokat. A Törvényszék a két művelet közül csak a másodikat ítélte relevánsnak, amely egy leányvállalatnak egy csoport által egy másik csoportnak történő eladására, vagyis az ITR Rubbernek a Saiag csoport által a Parker-Hannifin csoportnak történő eladására vonatkozott. Ezzel szemben figyelmen kívül hagyta az ezen eladást megelőző első műveletet, amelynek célja a tevékenységek ugyanazon csoporthoz tartozó két jogalany, vagyis az ITR SpA és az ITR Rubber – amelyek mindketten a Saiag csoporthoz tartoztak – közötti átruházása volt. A Bizottság szerint e tevékenységet átruházás az ítélkezési gyakorlat által a gazdasági folytonosság fennállásához megkövetelt feltételek mellett zajlott le, mivel az átruházás megtörténtének időpontjában az érintett két jogalany ugyanazon személy irányítása alatt állt, továbbá gazdasági és szervezeti téren szoros kapcsolatok álltak fenn köztük (lásd többek között az ETI és társai ítéletet, C-280/06, EU:C:2007:775, 48. és 49. pont).

- 33 Ahhoz, hogy az átruházó jogalany által tanúsított jogsértő magatartásért való felelősséget be lehessen tudni az átvevő jogalanynak, a Bizottság szerint nem szükséges, hogy a köztük fennálló szerkezeti kapcsolatok a jogsértés folyamán mindvégig fennmaradjanak. Nincs tehát jelentősége annak, hogy a jelen ügyben az ITR Rubber nem maradt a Saiag csoportban, továbbá hogy a létrehozatala és a Parker-Hannifin csoportnak történő eladása között csak rövid idő telt el.
- 34 A Bizottság hozzáteszi, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet 116. pontjában tett megállapítással ellentétben nem volt köteles betudni a jogsértő magatartás miatti felelősséget a Saiag SpA és az ITR SpA anyavállalatoknak. A Bizottság azáltal, hogy a jelen ügyben úgy döntött, hogy a jogsértésért való felelősséget az ITR Rubbernek mint e társaságok gazdasági jogutódjának tudja be, az ítélkezési gyakorlatban elismert mérlegelési jogkörével élt.
- 35 Erre válaszul a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek előadják, hogy a Bizottság állításával ellentétben a Bíróság az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) nem alakított ki olyan mechanikus szabályt, amely szerint a pusztán szerkezeti kapcsolat múltbeli fennállása a jogsértéssel érintett tevékenység átruházója és átvevője között automatikusan megalapozza az átvevő felelősségét az átruházó által elkövetett jogsértésért. A Bíróság konkrétabban azt mondta ki, hogy ilyen következmény csak azzal a feltétellel lehetséges, ha bizonyítást nyert, hogy az átvevő és az átruházó a szerkezeti kapcsolat fennállásának időpontjában ugyanazon személy tényleges irányítása alatt állt, és lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták.
- 36 Márpedig a vitatott határozatban a Bizottság teljes mértékben elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR SpA és az ITR Rubber közötti szerkezeti kapcsolat fennállásának rövid időszaka alatt e feltételek teljesültek-e. A vitatott határozat csak arra utal, hogy a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységnek az ITR SpA részéről az ITR Rubberre történő ruházásának időpontjában az utóbbiban az előbbi „100%-os részesedéssel” rendelkezett. Az említett határozat semmilyen módon sem utalt arra az ítélkezési gyakorlatra, amelynek értelmében egy anyavállalatról vélelmezhető, hogy meghatározó befolyást gyakorol a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalatára. Abban az esetben egyébként, ha a vitatott határozat hallgatólagosan e vélelemre támaszkodna, az a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek szerint sértené a védelemhez való jogukat, mivel a kifogásközlés nem hivatkozott egyértelműen e vélelemre.
- 37 A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek ebből azt a következtetést vonják le, hogy mivel a Bizottság a vitatott határozatban elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR SpA és az ITR Rubber a közöttük fennálló szerkezeti kapcsolat rövid időszaka során egyetlen vállalkozást alkottak-e, a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a Parker ITR felelőssége nem állapítható meg az ITR SpA magatartásáért pusztán egy ilyen múltbeli szerkezeti kapcsolat alapján.
- 38 Ráadásul arra az esetre, ha a Bíróság az első jogalapnak helyt adna, és megállapítaná, hogy a bírság összegét újra kell számítani, a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek azt állítják, hogy mivel a Bizottság a megtámadott ítélet 139. és 140., 145. és 146., valamint 253. és 254. pontját a fellebbezésében nem vitatta, e pontok – amelyekben a Törvényszék helyt adott az ötödik és hatodik kereseti jogalapnak, és megállapította, hogy a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felekkel szemben kiszabott bírság összegét a Bizottság tévesen emelte azon az alapon, hogy a Parker ITR az 1999 júniusától 2001 szeptemberéig terjedő időszak során vezető szerepet játszott a jogsértésben – jogerőre emelkedtek.

A Bíróság álláspontja

- 39 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós versenyjog a vállalkozási tevékenységekre vonatkozik, és a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától. Ha ilyen jogalany sérti meg a versenyszabályokat, a személyes felelősség elve szerint neki kell felelnie ezért a jogsértésért (lásd többek között: Versalis kontra Bizottság ítélet, C-511/11, EU:C:2013:386, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 A Bíróság kimondta, hogy ha a versenyszabályokat megsértő jogalany jogi vagy szervezeti változáson ment át, e változás nem feltétlenül eredményezi új, a korábbi jogalany versenyszabályokkal ellentétes magatartása miatti felelősség alól mentesülő vállalkozás létrejöttét, ha gazdasági szempontból azonos a két jogalany. Ha ugyanis a vállalkozások mentesülhetnének a szankciók alól azon egyszerű ténynél fogva, hogy a személyazonosságuk módosult a szerkezetátalakításokat, átruházásokat vagy más jogi vagy szervezeti változásokat követően, veszélybe kerülne a versenyszabályokkal ellentétes magatartások elrettentő szankciókkal történő megtorlására, illetve azok megisméltésének megelőzésére vonatkozó célkitűzés (ETI és társai ítélet, EU:C:2007:775, 41. és 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 A Bíróság így megállapította, hogy ha két jogalany egyazon gazdasági egységet alkot, az a tény, hogy a jogsértést elkövető jogalany továbbra is létezik, önmagában nem képezi akadályát annak, hogy azon jogalanyt szankcionálják, amelyre átruházta a gazdasági tevékenységeit. A szankció ilyen alkalmazása különösen abban az esetben fogadható el, ha ezen jogalanyok ugyanazon személy irányítása alá tartoztak, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták (ETI és társai ítélet, EU:C:2007:775, 48. és 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Versalis kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:386, 52. pont).
- 42 A jelen ügyben az első fellebbezési jogalap arra a kérdésre vonatkozik, hogy a vitatott határozattal szankcionált jogsértés keretében, a jelen ítélet 40. és 41. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban kialakított elvek alapján, a 2002. január 1-jét megelőző időszak vonatkozásában megállapítható-e az ITR Rubber felelőssége.
- 43 A Bizottság szerint a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításával, hogy a Bizottság tévedett, amikor a vitatott határozatban az említett ítélkezési gyakorlatot alkalmazta, mivel az átruházó és az átvevő között nem álltak fenn szerkezeti kapcsolatok. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek a maguk részéről úgy vélik, hogy a Törvényszék helyesen alkalmazta ezt az ítélkezési gyakorlatot, mivel a Bizottság elmulasztotta bizonyítani, hogy a két érintett jogalany között tényleges kapcsolatok álltak fenn.
- Az átruházó jogalany és az átvevő jogalany közötti szerkezeti kapcsolatok fennállásának értékeléséről
- 44 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság az ITR Rubberrel szemben az 1986. április 1-je és 2007. május 2. közötti időszakra kiterjedő jogsértő magatartást kifogásolja, különbséget téve két külön időszak között, amelyek közül az első 1986. április 1-jétől 2001. december 31-ig tartott, a második pedig 2002 januárjában kezdődött.
- 45 Az 1986. április 1-jétől 2001. december 31-ig terjedő időszakot illetően a Bizottság – mint az a vitatott határozat (328) és (370) preambulumbekzdéséből kitűnik – megállapította, hogy a 2002. január 1-jei időpontban az ITR SpA felelősséggel tartozott úgy a saját, mint a jogelődje, a Pirelli Treg SpA magatartásáért, amelyet 1990 decemberében egyszerűen beolvadás útján megszerezett. A Bizottság ezt követően megállapította, hogy az ugyanezen 2002. január 1-jei időpontban az ITR SpA a tengeri tömlők ágazatában gyakorolt tevékenységeit a csoporton belüli szerkezetátalakítás keretében átruházta a 100%-os tulajdonban lévő leányvállalatára, az ITR Rubberre. A Bizottság azt is megállapította, hogy

ezen átruházás időpontjában az ITR SpA és az ITR Rubber az anyavállalat és a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat közötti kapcsolat révén gazdasági szempontból egységet alkotott, és ugyanazon vállalkozás részét képezte. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ilyen esetben az átruházó korábbi jogsértő magatartásáért való felelősség átszállhat az átvevőre, még akkor is, ha az átruházó jogilag továbbra is létezik.

- 46 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a Törvényszék az általa lefolytatott mérlegelés során két különálló műveletet vont össze, amikor a megtámadott ítélet 116. pontjában kizárta a gazdasági folytonosság elvének alkalmazását olyan esetben, amelyben – a jelen ügghöz hasonlóan – nem áll fenn semmilyen szerkezeti kapcsolat az átruházó, vagyis a Saiag SpA vagy a leányvállalata, az ITR SpA, valamint a Parker-Hannifinként azonosított átvevő között. A Törvényszék elmulasztotta figyelembe venni azt, hogy az ITR SpA első lépésben a tengeri tömlők ágazatában gyakorolt tevékenységeit ruházta át az egyik leányvállalatára, mielőtt e leányvállalatot második lépésben átruházta volna a Parker-Hannifinre.
- 47 A Törvényszék azon megfontolásokat illetően, amelyek alapján az okfejtése keretében figyelmen kívül hagyta a tevékenységeknek az ITR SpA által a leányvállalata, az ITR Rubber részére történő átruházását, a megtámadott ítélet 115. pontjában megállapította, hogy e leányvállalat a csoporton belül csak hét hónapig létezett, és csak nagyon rövid ideig – egy hónapig – gyakorolt a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységeket, általánosabban pedig csak azért hozták létre, hogy harmadik vállalkozás részére értékesítsék. A Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában ebből azt vezette le, hogy ilyen feltételek mellett a 2002. január 1-jét megelőző időszak vonatkozásában a szóban forgó tevékenységek korábbi gyakorlójának, vagyis az ITR SpA-nak és az anyavállalatának, a Saiag SpA-nak kellett felelnie a jogsértésért.
- 48 A Törvényszék által levezetett okfejtés koherenciájának vizsgálata érdekében ezért meg kell vizsgálni, hogy a gazdasági folytonosság esete fennállásának mérlegelése szempontjából relevánsak-e e megfontolások, amelyek a következőkre vonatkoznak: egyfelől arra, hogy az átruházó és az átvevő közötti szerkezeti kapcsolatoknak mely időpontban kellett fennállniuk, továbbá arra, hogy a közöttük lévő e kapcsolatoknak mennyi ideig kellett fennállniuk, másfelől pedig a tevékenységek átruházásával megvalósítani kívánt célkitűzésre. Meg kell vizsgálni azt is, hogy a jelen ügyben a Bizottságnak az említett átruházást megelőzően elkövetett jogsértésért való felelősséget a tevékenységek korábbi gyakorlóinak kellett-e betudnia.
- 49 Először is azzal kapcsolatban, hogy az átruházó és az átvevő közötti szerkezeti kapcsolatoknak mely időpontban kellett fennállniuk, továbbá hogy a közöttük lévő e kapcsolatoknak mennyi ideig kellett fennállniuk ahhoz, hogy meg lehessen állapítani a gazdasági folytonosság esetét, meg kell állapítani, hogy a Bíróság ilyen eset fennállását elfogadta mind azokban a helyzetekben, amelyekben a tevékenységek átruházására a jogsértési időszak során került sor, és amelyekben ezen időszak során szerkezeti kapcsolatok álltak fenn az átruházó és az átvevő között (ETI és társai ítélet, EU:C:2007:775, 45. és 50. pont), mind pedig azokban a helyzetekben, amelyekben az említett átruházásra a jogsértés befejezését követően került sor, ha egyszer a két jogalany közötti szerkezeti kapcsolatok ezen átruházás időpontjában fennálltak (lásd többek között: Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 59., 351., 356. és 357). pont). A Bíróság egyik esetben sem utalt arra, hogy e kapcsolatoknak egészen a jogsértést szankcionáló határozat elfogadásáig fenn kellene maradniuk.
- 50 Mint azt a főtanácsnok az indítványának 68. pontjában megállapította: ebből azt kell levezetni, hogy a gazdasági folytonossági helyzet fennállásának alátámasztása szempontjából annak mérlegelése során, hogy a tevékenységek csoporton belüli átruházásáról, vagy pedig független vállalkozások közötti átruházásról van szó, releváns időpontként magának az átruházásnak az időpontját kell figyelembe venni.

- 51 Jóllehet szükséges, hogy ebben az időpontban olyan szerkezeti kapcsolatok álljanak fenn az átruházó és az átvevő között, amelyek alapján a személyes felelősség elvének megfelelően megállapítható, hogy a két jogalany egyetlen vállalkozást képez, a gazdasági folytonosság elvével elérni kívánt célra tekintettel nem követelmény, hogy e kapcsolatok az egész hátralévő jogsértési időszak során, illetve egészen a jogsértést szankcionáló határozat elfogadásáig fennmaradjanak. Mint azt ugyanis a jelen ítélet 40. pontja felidézte, ezen elv alkalmazása annak megelőzésére irányul, hogy az érintett vállalkozásokra kihatással lévő szerkezetátalakítások vagy átruházások révén megakadályozzák a versenyszabályok hatékony érvényesülését. E megfontoláshoz hozzá kell tenni, hogy a jogbiztonság elve megköveteli, hogy a felelősség betudása ne olyan váratlan és bizonytalan esemény megtörténtétől függjön, mint az érintett vállalkozások által elhatározott újabb szerkezeti változás.
- 52 Ugyanígy és ugyanezen okokból nem szükséges, hogy a gazdasági folytonossági helyzet fennállásának alátámasztását lehetővé tevő szerkezeti kapcsolatok olyan minimális ideig fennmaradjanak, amelyet mindazonáltal csak esetről esetre és visszamenőlegesen lehetne meghatározni.
- 53 Másodszor, azzal kapcsolatban, hogy a gazdasági folytonosság fennállásának megállapítása szempontjából figyelembe kell-e venni a tevékenységek átruházásával elérni kívánt célt, a jogbiztonság elvéből szintén az következik, hogy irrelevánsként figyelmen kívül kell hagyni a megtámadott ítélet 115. pontjában hivatkozott azon körülményt, hogy az átvevő jogalanyt azért hozták létre, továbbá az azért vette át az aktív eszközöket, hogy aztán e jogalanyt utóbb harmadik személyre ruházzák át. Ha ugyanis a leányvállalat létrehozatalának hátterét képező gazdasági indítékot az e leányvállalat harmadik vállalkozás részére történő átruházásával többé vagy kevésbé hosszú távon elérni kívánt célként figyelembe kellene venni, az a gazdasági folytonosság elvének alkalmazása során olyan szubjektív tényezők közbeiktatását eredményezné, amelyek összeegyeztethetetlenek ezen elv áttekinthető és előre látható alkalmazásával.
- 54 Harmadszor, a megtámadott ítélet 116. pontjában megfogalmazott azon állítást illetően, amely szerint a jelen ügy feltételei mellett a Bizottságnak a tevékenységek átruházását megelőzően elkövetett jogsértésért való felelősséget a tevékenységek korábbi gyakorlóinak kellett volna betudnia, meg kell állapítani, hogy ezen állítás olyan téves okfejtésbe illeszkedik, amellyel a Törvényszék eleve elvetette a gazdasági folytonosság fennállását. Ez nem változtat azon, hogy állandó ítélkezési gyakorlat, hogy amennyiben bizonyított az ilyen helyzet, akkor az, hogy a jogsértést elkövető jogalany még létezik, önmagában nem képezi akadályát azon jogalany szankcionálásának, amelyre e jogalany a gazdasági tevékenységeit átruházta (lásd többek között: Versalis kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:386, 52–54. pont).
- 55 Az eddigi megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 115. és 116. pontjában az ITR SpA és az ITR Rubber között a tevékenységek e két jogalany közötti átruházásának időpontjában fennálló kapcsolatok figyelembevétele nélkül úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben az átruházó jogalany és az átvevő jogalany – amelyeknek a Saiag SpA-t, illetve az ITR SpA-t, valamint a Parkir-Hannifint feleltette meg – közötti szerkezeti kapcsolatok hiányában kizárt a gazdasági folytonossági helyzet.
- 56 Az ilyen téves jogalkalmazás azonban hatástalan lehet abban az esetben, ha a gazdasági folytonossági helyzet az ITR SpA és az ITR Rubber közötti tényleges kapcsolatok hiánya folytán mindazonáltal kizárható. E nézőpontból kell elemezni a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek azon érvét, amely szerint a Törvényszék helyesen vetette el a gazdasági folytonossági helyzet fennállását, mivel a vitatott határozatban a Bizottság elmulasztotta megvizsgálni, hogy az ITR Rubber valóban az ITR SpA tényleges irányítása alatt állt-e.

– Az átruházó jogalany és az átvevő jogalany közötti tényleges kapcsolatok fennállásának értékeléséről

- 57 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a vitatott határozat (370) preambulumbekkezdésében kifejezetten megállapította, hogy a tevékenységek e két társaság közötti átruházásának időpontjában e társaságok az anyavállalat és a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat közötti kapcsolat révén gazdasági szempontból egységet alkottak, és ugyanazon vállalkozás részét képezték.
- 58 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint abban a különös esetben, ha az anyavállalat az uniós versenyszabályokat megsértő leányvállalatában kizárólagos vagy majdnem kizárólagos tőkerészesedéssel rendelkezik, fennáll azon megdönthető vélelem, miszerint ezen anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalatára. Ebben a helyzetben elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy az anyavállalat a leányvállalatában kizárólagos vagy majdnem kizárólagos tőkerészesedéssel rendelkezik, ahhoz, hogy megállapítsa az említett vélelem fennállását (lásd többek között: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. pont; Eni kontra Bizottság ítélet, C-508/11 P, EU:C:2013:289, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 105–111. pont).
- 59 A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek nem állíthatják azt, hogy a vitatott határozat semmilyen módon nem említi ezt az ítélkezési gyakorlatot, mivel e határozat (325) preambulumbekkezdése kifejezett utalást tartalmaz erre az ítélkezési gyakorlatra. A fellebbezés szakaszában a védelemhez való joguk arra alapított megsértésére sem hivatkozhatnak, hogy a közigazgatási eljárás során nem került sor e vélelem megvitatására. Mivel a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek nem hivatkoztak ilyen jogsértésre a Törvényszékhez benyújtott keresetlevelükben, amelyben csak az említett vélelem esetükben történő alkalmazása megalapozottságának vitatására szorítkoztak, ezt az érvet mint elfogadhatatlant mindenképp el kell utasítani, mivel ez az érv új (lásd többek között: Gascogne Sack Deutschland ítélet, C-40/12 P, EU:C:2013:768, 51. és 52. pont).
- 60 Amennyiben a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek azt állítják, hogy az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775, 50. és 51. pont) a Bíróság megállapította ugyan a szóban forgó két jogalany közötti szerkezeti kapcsolat fennállását, vagyis azt, hogy e jogalanyok ugyanazon hatóság tulajdonában álltak, viszont a nemzeti bíróságra hagyta annak vizsgálatát, hogy e jogalanyok az említett hatóság „felügyelete alatt” álltak-e, elegendő megállapítani, hogy természetes, hogy az előzetes döntéshozatalra utalás keretében, amikor a tényállás mérlegelése a nemzeti bíróság feladata, a Bíróság ez utóbbira hagyja annak felelősségét, hogy vizsgálja meg azokat a kapcsolatokat, amelyek az ezen ügyben szóban forgó két jogalany – amelyek közül kettő közjogi szervezet volt – fennálltak.
- 61 A jelen ügy ezzel szemben csak két kereskedelmi társaságra vonatkozik, amelyek közül az egyik a másokban kizárólagos tőkerészesedéssel rendelkezik, amely helyzet megfelel az Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítéletben (EU:C:2009:536) vizsgált helyzetnek. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek által képviselt állásponttal ellentétben tehát a Bizottság megalapozottan támaszkodott arra a vélelemre, hogy az ITR SpA anyavállalat meghatározó befolyást gyakorolt a leányvállalata, az ITR Rubber üzletpolitikája felett.
- 62 Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a meghatározó befolyás gyakorlásának vélelme megdönthető vélelem, amely megfordítható az annak alátámasztására szolgáló elegendő bizonyíték előterjesztésével, hogy a leányvállalat önálló piaci magatartást követ. Ennek érdekében az érintett jogalanyok feladata a szóban forgó leányvállalatot az anyavállalattal összekötő gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatokra vonatkozó összes olyan bizonyíték benyújtása, amelyről úgy vélik, hogy bizonyítja, hogy a leányvállalat önállóan határozta meg a piaci magatartását, ezért pedig a leányvállalat és az anyavállalat nem alkot egyetlen gazdasági egységet (lásd többek között: Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 56., 58. és 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 63 A jelen ügyben a Bírósághoz benyújtott iratanyagból kitűnik, hogy a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek a Törvényszékhez benyújtott keresetlevelükben azt állították, hogy az ITR SpA és az ITR Rubber között az utóbbi társaság 2001. június 27-i létrehozatalától a Parker-Hannifin részére történő, 2002. január 31-i átruházásig terjedő időszak során fennálló gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatok nem tették lehetővé az ITR SpA számára, hogy a leányvállalata felett meghatározó befolyást gyakoroljon. E tekintetben a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek azt állították, hogy az ITR Rubber a létrehozatalától 2002. január 1-jéig nem gyakorolt semmilyen gazdasági tevékenységet. Az ITR Rubber átruházása és megszerzése tárgyában az ITR SpA és a Parker-Hannifin között 2001. december 5-én létrejött szerződés megkötésétől kezdve az ITR SpA és az ITR Rubber közötti kapcsolatokat a Törvényszékhez is benyújtott e szerződés szabályozta, amelynek a rendelkezései megakadályozták az ITR SpA-t abban, hogy bármilyen befolyást gyakoroljon az ITR Rubber felett. Ezeket az érveket azonban a Bizottság vitatja.
- 64 A Törvényszék, mivel eleve kizárta a gazdasági folytonossági helyzet fennállását, nem vizsgálta meg sem a Parker ITR és a Parker-Hannifin által előterjesztett érveket és bizonyítékokat, sem pedig a Bizottság által megfogalmazott kifogásokat.
- 65 Az eddigi megfontolásokból következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor annak vizsgálata szempontjából, hogy a Bizottság helyesen alkalmazta-e gazdasági folytonosság elvét, elmulasztotta megvizsgálni azokat a körülményeket, amelyeket a felek az ITR SpA-nak az ITR Rubber feletti meghatározó befolyása formájában megnyilvánuló tényleges kapcsolatok fennállását vagy hiányát illetően terjesztettek elé.
- 66 Ebből következik, hogy az első jogalapnak helyt kell adni, a megtámadott ítéletet pedig hatályon kívül kell helyezni annyiban, amennyiben a Törvényszék az ezen ítélet 115. és 116. pontjában kifejtett indokok alapján úgy ítélte meg, hogy a 2002. január 1-jét megelőző jogsértési időszak vonatkozásában nem állapítható meg a Parker ITR felelőssége.
- 67 A koherenciára törekedve és a jogbiztonság érdekében pontosítani kell, hogy a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek állításával ellentétben a megtámadott ítéletet abban a részében is hatályon kívül kell helyezni, amelyben a Törvényszék – az előzőekből következően és bármilyen érdemi vizsgálat nélkül – ezen ítélet 139. és 140., 145. és 146., valamint 253. és 254. pontjában megsemmisítette a vitatott határozatban kiszabott bírság amiatt történő emelését, hogy a Parker ITR az 1999 júniusától 2001 szeptemberéig terjedő időszakban vezető szerepet játszott a kartellben.

A második, arra alapított jogalapról, hogy a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, és megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét

A felek érvei

- 68 A Bizottság előadja, hogy a Törvényszék azáltal, hogy 100 000 euróval csökkentette azt az összeget, amelynek tekintetében a Parker-Hannifin mint anyavállalat egyetemleges felelősséggel tartozik a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság megfizetéséért, túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A Parker-Hannifin ugyanis a keresetlevelében nem vitatta sem a jogsértésben való részvételének tényleges időtartamát (amelyet egyébként a Törvényszék is megerősített a megtámadott ítélet 129. és 256. pontjában), sem pedig a Bizottság által a bírság összegének számítása során az időtartam címén alkalmazott szorzótényezőt.
- 69 A Bizottság megjegyzi, hogy a megtámadott ítélet 257. pontjában ezen csökkentés alátámasztása érdekében kifejtett azon indokolás, amely szerint „a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg”, nem releváns, mivel a vitatott határozatban a Bizottság nem állapította meg a Parker-Hannifin felelősségét a szóban forgó időszak tekintetében.

- 70 Amennyiben a Törvényszék arra a körülményre kívánt utalni, hogy a Parker ITR jogsértésben való részvételének a megtámadott ítéletben megállapított időtartama egy hónappal hosszabb volt, mint a Parker-Hannifin részvételének időtartama, a Bizottság azt állítja, hogy e körülmény nem indokolhat csökkentést. Figyelembe véve ugyanis a 2006. évi iránymutatás – amelyet a Bizottság a vitatott határozat valamennyi címzettjével szemben alkalmazott, és amelyre a Törvényszék a megtámadott ítéletben hivatkozott – 24. pontjának második mondatában meghatározott kerekítési módszert, a jogsértés időtartamát érintő egy hónapos különbség a bírság alapösszegének számítása szempontjából nem vehető figyelembe. A Törvényszék azáltal, hogy ezen indok alapján mégis csökkentést alkalmazott, megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét.
- 71 A Bizottság szerint a Törvényszéknek legalább azt meg kellett volna indokolnia, hogy miért tért el e módszertől.
- 72 A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek előjáróban azt állítják, hogy mivel a megtámadott ítéletet egy kizárólag őket érintő eljárás során hozták, a Törvényszéket korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során nem kötötte a Bizottság által alkalmazott bírságszámítási módszer.
- 73 Azáltal, hogy csökkentette a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság azon részét, amelynek megfizetéséért a Parker-Hannifin egyetemleges felelősséggel tartozott, a Törvényszék helyesen figyelembe vette, hogy a Parker-Hannifin mint a Parker ITR anyavállalata jogsértésben való részvétele egy hónappal rövidebb volt, mint a leányvállalatának közvetlen részvétele. Bármilyen más megközelítés a Parker-Hannifinnel szembeni hátrányos megkülönböztetésnek minősült volna.

A Bíróság álláspontja

- 74 Ami a versenyszabályok megsértése miatt bírságot kiszabó bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatát illeti, a jogszerűség vizsgálatát kiegészíti a korlátlan felülvizsgálati jogkör, amelyet az 1/2003 rendelet 31. cikke ruház az uniós bíróságra. E jogkör feljogosítja a bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és következésképpen a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot törölje, csökkentse vagy növelje (lásd többek között: KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, C-389/10 P, EU:C:2011:816, 130. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 75 Az Európai Unió alapjogi chartájának 47. cikke értelmében vett korlátlan felülvizsgálat követelményeinek a bírság tekintetében történő teljesítéséhez az uniós bíróság az EUMSZ 261. cikkben és az EUMSZ 263. cikkben foglalt hatásköreinek gyakorlása során köteles megvizsgálni minden, annak bizonyítására irányuló jogi, illetve ténybeli kifogást, hogy a bírság összege nem felel meg a jogsértés súlyának és időtartamának (Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 200. pont).
- 76 E korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása ugyanakkor nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, az eljárás pedig kontradiktórius. Főszabály szerint a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében (lásd többek között: Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, EU:C:2014:2062, 213. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 77 Ráadásul, mint azt a főtanácsnok az indítványának 113. pontjában felidézte, a Törvényszéket a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében bizonyos kötelezettségek terhelik. E kötelezettségek között szerepel a Bíróság alapokmányának 36. cikkéből – amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése értelmében a Törvényszékre is irányadó – eredő indokolási kötelezettség, valamint az egyenlő bánásmód elve. A korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása ugyanis a kiszabott bírságok

összegének megállapítása során nem járhat a versenyszabályok megsértésében részt vevő vállalkozások közötti hátrányos megkülönböztetéssel (Sarrió kontra Bizottság ítélet, C-291/98 P, EU:C:2000:631, 97. pont).

- 78 A jelen ügyben a Bizottság a vitatott határozatban megállapította, hogy a Parker ITR 1986. április 1-jétől 2007. május 2-ig, a Parker-Hannifin pedig 2002. január 31-től 2007. május 2-ig vett részt a kartellben. Ezen okból a Bizottság a Parker ITR-rel szemben 25 610 000 euró összegű bírságot szabott ki, kifejtve, hogy ezen összegből a Parker-Hannifin 8 320 000 euró összeg megfizetéséért egyetemlegesen felel. Mint az a vitatott határozatnak többek között a (448) preambulumbekzdéséből kitűnik, az, hogy a Parler-Hannifin egyetemleges felelősségét a Bizottság a Parker ITR-rel szemben kiszabott összes bírságnak csak egy része tekintetében állapította meg, többek között azzal magyarázható, hogy a 2006. évi iránymutatás 24. pontja első mondatának megfelelően a jogsértésben való részvétel éveinek számával megegyező szorzótényezőt alkalmazott, amely a két társaság esetében eltérő volt.
- 79 A Parker ITR és a Parker-Hannifin a keresetlevelükben vitatták a jogsértésnek a vitatott határozatban velük szemben megállapított időtartamát, és kérték, hogy a Törvényszék ezen okból csökkentse az e határozatban velük szemben kiszabott bírság összegét.
- 80 A Parker ITR és a Parker-Hannifin által előterjesztett bizonyítékok vizsgálatát követően a Törvényszék mindenekelőtt megállapította, hogy a Parker ITR-rel szemben a 2002. január 1-jét megelőző időszak vonatkozásában semmilyen jogsértés nem állapítható meg. Következésképpen a Törvényszék a Parker ITR-rel és a Parker-Hannifinnel szemben kiszabott bírságot illetően a vitatott határozatban amiatt alkalmazott emelést is megsemmisítette, hogy a Parker ITR az 1999 júniusától 2001 szeptemberéig terjedő időszakban vezető szerepet játszott a kartellben.
- 81 A Törvényszék ezt követően a korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva 6 400 000 euróra csökkentette a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét, amely összeg megfeleléségét a Bizottság nem vitatja.
- 82 E szakaszban tehát a Törvényszéknek az volt a feladata, hogy a Parker-Hannifin kereseti kérelmeinek megfelelően újraszámítsa, hogy e társaság milyen mértékben nyilvánítható egyetemlegesen felelősnek a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság új összegéért.
- 83 Ennek érdekében a Törvényszék – a megtámadott ítélet 257. pontjában – a hozzá benyújtott keresetben nem vitatott és a megtámadott ítéletben is megerősített azon körülményből indult ki, hogy a 2002. január 1-jétől 31-ig terjedő időszak vonatkozásában a Parker-Hannifin anyavállalati minőségében nem tehető felelőssé a jogsértésért. A Bizottság állításával ellentétben ennyiben nem kifogásolható a Törvényszékkel szemben, hogy túlterjeszkedett volna a kereseti kérelmen.
- 84 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a Törvényszék anélkül határozta meg 6 300 000 euróban azt az összeget, amelynek erejéig a Parker-Hannifin a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság megfizetéséért egyetemleges felelősséggel tartozik, hogy bármi egyéb olyan körülményre hivatkozott volna, amely indokolásként szolgálhatna.
- 85 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a Törvényszék elmulasztotta megjelölni azokat a körülményeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy lehetővé tegyék egyrészt az érdekelt felek számára, hogy megismerjék azokat az indokokat, amelyek alapján a Törvényszék a Parker-Hannifinnel szemben kiszabott bírság összegét e szinten állapította meg, másrészt pedig a Bíróság számára, hogy lefolytassa az alkalmazott csökkentés jogszerűségének felülvizsgálatát, tekintettel többek között az egyenlő bánásmód Bizottság által hivatkozott elvének tiszteletben tartására.
- 86 Ezért a Bizottság által a fellebbezésének alátámasztása érdekében felhozott második jogalapnak helyt kell adni annyiban, amennyiben az az indokolási kötelezettség megsértésén alapul.

- 87 Következésképpen a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni annyiban, amennyiben a Törvényszék ezen ítélet 257. pontjában minden indokolás nélkül 100 000 euróval csökkentette azt az összeget, amelynek mértékéig a Parker-Hannifint mint anyavállalatot a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság megfizetéséért egyetemlegesen felelősnek kell nyilvánítani.

A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek által az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének megsértésére alapított érvelésről

A felek érvei

- 88 A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek a válaszbeadványukban azt állítják, hogy amennyiben a Bíróság helyt adna az első jogalapnak, akkor a bírság azon része, amelynek megfizetéséért a Parker ITR kizárólagos felelősséggel tartozik, az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése értelmében nem haladhatja meg a Parker ITR által a vitatott határozat elfogadását megelőző üzleti év során elért forgalom 10%-át.
- 89 E tekintetben a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek emlékeztetnek arra, hogy 2002. január 31-ig a Parker ITR és a Parker-Hannifin két külön vállalkozás volt. Ezen okból a nyolcadik jogalapjuk keretében azt állították a Törvényszék előtt, hogy a bírság azon összege tekintetében alkalmazandó 10%-os felső határ meghatározása érdekében, amelynek megfizetéséért a 2002. január 31-et megelőző időszak vonatkozásában a Parker ITR egyedüli felelőssége megállapítható, a Bizottság által a vitatott határozatban alkalmazott megoldással ellentétben csak a Parker ITR által 2008-ban elért üzleti forgalmat kellett volna figyelembe venni, nem pedig a Parker-Hannifin csoport ugyanezen évre vonatkozó konszolidált forgalmát. A fellebbezéseik eljárásban ellenérdekű felek hozzátesszik, hogy az YKK és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványában Wathet főtanácsnok is ilyen értelemben foglalt állást (EU:C:2014:66, 96–145. pont).
- 90 A tárgyalás során a Bizottság azt állította, hogy ezt az érvelést elfogadhatatlanként el kell utasítani azzal az indokkal, hogy nem csatlakozó fellebbezés keretében terjesztették elő. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek erre azt válaszolták, hogy a Törvényszék a megtámadott ítéletben e kérdésről nem foglalt állást.

A Bíróság álláspontja

- 91 Az eljárási szabályzat 172. cikke értelmében, amely 2012. november 1-jén lépett hatályba, a fellebbezés kézbesítésétől számított két hónapon belül a Törvényszék előtti szóban forgó ügyben részt vevő, a fellebbezésnek való helyt adásban vagy a fellebbezés elutasításában érdekelt felek válaszbeadványt nyújthatnak be. E szabályzat 176. cikkének (1) bekezdése ezenfelül úgy rendelkezik, hogy az említett 172. cikk szerinti felek a válaszbeadvány előterjesztésére megállapított határidőn belül csatlakozó fellebbezést terjeszthetnek elő. Ennek kapcsán az említett szabályzat 176. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a csatlakozó fellebbezést külön iratban, a válaszbeadványtól elkülönítve kell előterjeszteni.
- 92 Annak eldöntése érdekében, hogy ez utóbbi rendelkezés a jelen összefüggésben alkalmazandó-e, először azt kell feltárni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítéletben megvizsgálta és eldöntötte-e a Parker ITR és a Parker-Hannifin által felvetett jogkérdést.
- 93 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 227. pontjában mindenekelőtt a Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítéletére (EU:T:2005:220) hivatkozott. Meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék hasonló jogkérdés eldöntése érdekében ugyanezen ítéletre támaszkodott az YKK és társai kontra Bizottság ítéletében (T-448/07, EU:T:2012:322, 193. pont), amely a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek által a válaszbeadványukban hivatkozott fellebbezési eljárás tárgyát képezte.

- 94 Ezt követően, a megtámadott ítélet 228. pontjában a Törvényszék a nyolcadik kereseti jogalapot megalapozatlannak ítélte annyiban, amennyiben az a 2002. január 1-jét követő jogsértési időszakra vonatkozott, ezen időszakba beleértve a 2002. január 1-jétől 31-ig terjedő azon időszakot is, amelynek során az ITR Rubber még nem tartozott a Parker-Hannifin csoporthoz.
- 95 A Törvényszék által lefolytatott mérlegelés tükröződik abban a számítási módszerben, amelyet a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság újraszámítása során alkalmazott, valamint a megtámadott ítélet rendelkező részének 3) pontjában, amelyben nem tett különbséget a 2002. január 1-jétől 31-ig terjedő időszak és az ezen időpontot követő időszak között.
- 96 Ezért meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a nyolcadik kereseti jogalap keretében igenis megvizsgálta és eldöntötte a Parker ITR és a Parker-Hannifin által felvetett jogkérdést, elutasítva az érvelésüket.
- 97 E feltételek mellett, mivel a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek annak ellenére, hogy az eljárási szabályzat 176. cikkének (2) bekezdése ezt előírja, nem terjesztettek elő a válaszbeadványuktól eltérő külön iratban olyan csatlakozó fellebbezést, amely a Törvényszék által a nyolcadik kereseti jogalap tárgyában lefolytatott mérlegelés ellen irányul, az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének alkalmazására vonatkozó érvelésüket mint elfogadhatatlant el kell utasítani.
- 98 Az eddigi, különösen a jelen ítélet 55., 66., 67. és 87. pontjában kifejtett megfontolások összességére tekintettel a megtámadott ítélet rendelkező részének 1)–3) pontját hatályon kívül kell helyezni.

A Törvényszék előtti keresetről

- 99 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdése szerint a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet maga is érdemben eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez.
- 100 A jelen ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a per állása nem engedi meg az ügy eldöntését, mivel annak mérlegeléséhez, hogy a vitatott határozatban a Bizottság megalapozottan alkalmazta-e, vagy sem a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felekkel szemben a gazdasági folytonosság elvét, először is azt kell megvizsgálni, hogy a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek által a Törvényszékhez benyújtott keresetükben előadott körülmények elegendők-e azon vélelem megdöntéséhez, amely szerint az ITR SpA mint az ITR Rubber 100%-os tőkerészesedéssel rendelkező anyavállalata meghatározó befolyást gyakorolt a leányvállalata magatartására.
- 101 Következésképpen az ügyet vissza kell utalni a Törvényszékhez annak érdekében, hogy a Törvényszék az ügy érdemében határozatot hozzon.

A költségekről

- 102 Mivel az ügyet a Bíróság visszautalja a Törvényszék elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke Parker ITR és Parker-Hannifin kontra Bizottság ítélete (T-146/09, EU:T:2013:258) rendelkező részének 1)–3) pontját hatályon kívül helyezi.**
- 2) **A Bíróság az ügyet a kereset megalapozottságáról történő határozathozatal céljából visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé.**

3) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások